

Program kompetencji kluczowych w klasach 1-3 Szkoły Podstawowej nr 55 w Szczecinie

”Każdy powinien zostać przygotowany do ponoszenia odpowiedzialności za kształtowanie własnych kwalifikacji, w różnorodnych, możliwie jak najbardziej elastycznych formach kształcenia i doskonalenia”.

Czym są kompetencje kluczowe?

Kompetencje zdefiniowano w Zaleceniu Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie (2006/962/WE) jako połączenie:

- wiedzy,
- umiejętności,
- postaw odpowiednich do sytuacji:
 - uważanych za niezbędne dla potrzeb samorealizacji,
 - aktywnego obywatelstwa,
 - integracji społecznej,
 - zatrudnienia.

Kompetencje kluczowe to ramy określające nowe umiejętności podstawowe uzyskiwane w procesie uczenia się przez całe życie.

Osiem kompetencji kluczowych :

- 1.Kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji.
- 2.Kompetencje w zakresie wielojęzyczności.
- 3.Kompetencje matematyczne oraz kompetencje w zakresie nauk przyrodniczych, technologii i inżynierii.
- 4.Kompetencje cyfrowe.
- 5.Kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się.
- 6.Kompetencje obywatelskie.
- 7.Kompetencje w zakresie przedsiębiorczości.
- 8.Kompetencje w zakresie świadomości i ekspresji kulturalnej.

Osiem kompetencji kluczowych - cechy

- Wszystkie są jednakowo ważne dla rozwoju osobistego.
- Niektóre są przekrojowe lub interdyscyplinarne (np. znajomość technologii informacyjno-komunikacyjnych, przedsiębiorczość, umiejętności obywatelskie, ekspresja kulturowa).
- Są ze sobą powiązane lub się częściowo pokrywają. Umiejętności wynikające z jednej, wspierają biegłość w innej:
 - Umiejętności językowe (sprawność czytania, pisanie), matematyczne i umiejętności w zakresie (TIK) to podstawa uczenia się;
 - Umiejętność uczenia się sprzyja wszelkiej innej aktywności edukacyjnej.
- Niektóre sprawności są kluczowe dla wszystkich ośmiu kompetencji (np. krytyczne myślenie, kreatywność, inicjatywność, rozwiązywanie problemów, ocena ryzyka, podejmowanie decyzji, kierowanie emocjami).

Kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji.

Zdolność wyrażania i interpretowania pojęć, myśli, uczuć, faktów i opinii w mowie i piśmie oraz językowej interakcji w odpowiedniej i kreatywnej formie w pełnym zakresie kontekstów społecznych i kulturowych – w edukacji, pracy, domu i czasie wolnym.

Kompetencje w zakresie wielojęzyczności.

Opiera się na tych samych wymiarach umiejętności, co porozumiewanie się w języku ojczystym na zdolności do rozumienia, wyrażania i interpretowania pojęć, myśli, uczuć, faktów i opinii w mowie i piśmie (rozumienie ze słuchu, mówienie, czytanie, pisanie) w odpowiednim zakresie kontekstów społecznych. Wymaga też takich umiejętności, jak mediacja i rozumienie różnic kulturowych.

Kompetencje matematyczne oraz kompetencje w zakresie nauk przyrodniczych, technologii i inżynierii.

Kompetencje matematyczne to umiejętność rozwijania i wykorzystywania myślenia matematycznego w celu rozwiązywania problemów wynikających z codziennych sytuacji. Obejmują zdolność i chęć wykorzystywania matematycznych sposobów myślenia (myślenie logiczne i przestrzenne) oraz prezentacji (wzory, modele, konstrukty, wykresy, tabele).

Podstawę stanowi należyte opanowanie umiejętności liczenia.

Kompetencje naukowe odnoszą się do zdolności wykorzystywania zasobu wiedzy i metodologii do wyjaśniania świata przyrody, w celu formułowania pytań i wyciągania wniosków opartych na dowodach. Za kompetencje techniczne uznaje się stosowanie tej wiedzy i metodologii w odpowiedzi na postrzegane potrzeby ludzi. Kompetencje w zakresie nauki i techniki obejmują rozumienie zmian powodowanych przez działalność ludzką oraz odpowiedzialność poszczególnych obywateli.

Kompetencje cyfrowe.

Obejmują umiejętność i krytyczne wykorzystywanie technologii społeczeństwa informacyjnego (TSI) w edukacji, pracy, czasie wolnym. Opierają się na podstawowych umiejętnościach w zakresie TIK: wykorzystywaniu różnorodnych narzędzi i ich oprogramowania (komputerów stacjonarnych, laptopów, tabletów, smartfonów) do uzyskiwania, krytycznej oceny, przechowywania, tworzenia, prezentowania i wymiany informacji oraz do porozumiewania się i uczestnictwa w sieciach współpracy za pośrednictwem Internetu.

Kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się.

Zdolność konsekwentnego i wytrwałego uczenia się, organizowania własnego procesu uczenia się, efektywne zarządzanie czasem i informacjami, zarówno indywidualnie, jak i w grupach.

Obejmuje świadomość własnego procesu uczenia się i potrzeb w tym zakresie, identyfikowanie dostępnych możliwości oraz zdolność pokonywania przeszkód w celu osiągnięcia powodzenia w uczeniu się.

Oznacza nabywanie, przetwarzanie i przyswajanie nowej wiedzy i umiejętności, a także umiejętność korzystania z wcześniejszych doświadczeń.

Kompetencje obywatelskie.

Kompetencje osobowe, interpersonalne i międzykulturowe, obejmujące zachowania przygotowujące do uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym, a także rozwiązywania konfliktów.

Obejmują zdolność do empatii, wykazywania się tolerancją, porozumiewania się w różnych środowiskach, negocjacji, wyrażania i rozumienia różnych punktów widzenia, umiejętności współpracy, asertywność i prawość. Obejmują znajomość współczesnych, jak i głównych wydarzeń i tendencji w narodowej, europejskiej i światowej historii, zdolność do zaangażowania w działania publiczne, poszanowanie praw człowieka, w tym równości, jako podstawy demokracji, uznanie i zrozumienie różnic w systemach wartości różnych religii i grup etnicznych. Znajomość integracji europejskiej oraz struktur UE, świadomość różnorodności i tożsamości kulturowych w Europie.

Kompetencje obywatelskie przygotowują do pełnego uczestnictwa w życiu obywatelskim w oparciu o znajomość pojęć i struktur społecznych i politycznych oraz poczucie się do aktywnego i demokratycznego uczestnictwa.

Kompetencje w zakresie przedsiębiorczości.

Zdolność do wcielania pomysłów w czyn, w tym do planowania przedsięwzięć i ich realizacji zgodnie z zamierzeniami. Obejmują kreatywność, innowacyjność, umiejętność oceny własnych mocnych i słabych stron, gotowość do podejmowania ryzyka. Wskazuje także na znaczenie świadomości zagadnień etycznych związanych z przedsiębiorstwami, znajomość zasad działania gospodarki, w tym zagadnienia stanowiące kontekst pracy i dotyczące życia ludzi.

Kompetencje w zakresie świadomości i ekspresji kulturalnej.

Świadomość lokalnego, narodowego i europejskiego dziedzictwa kulturalnego oraz jego miejsca w świecie. Docenianie znaczenia twórczego wyrażania idei, doświadczeń i emocji za pośrednictwem szeregu środków wyrazu (muzyki, sztuk teatralnych, literatury i sztuk wizualnych).

Kompetencje kluczowe a podstawa programowa 1-3
na podstawie: Monika Zatorska, Drogowskazy wielointeligentnej edukacji

Główne cele edukacji wczesnoszkolnej:

- wspomaganie dziecka w rozwoju intelektualnym, emocjonalnym, społecznym, etycznym, fizycznym i estetycznym;
- przygotowanie ucznia do życia w zgodzie z samym sobą, ludźmi i przyrodą;
- kształtowanie u dziecka umiejętności odróżniania dobra od zła;
- rozwijanie u ucznia świadomości przynależności społecznej do rodziny, grupy rówieśniczej i wspólnoty narodowej;
- kształtowanie u dziecka umiejętności rozumienia konieczności dbania o przyrodę;
- kształtowanie u ucznia systemu wiadomości i umiejętności potrzebnych mu do poznawania i rozumienia świata oraz radzenia sobie w codziennych sytuacjach;
- zdobycie przez dziecko wiedzy i umiejętności umożliwiających kontynuowanie nauki w klasach IV–VI szkoły podstawowej.

Z celów głównych wywodzą się cele szczegółowe, związane nie tylko z tradycyjnymi kompetencjami przedmiotowymi, ale też ze zdobywaniem przez uczniów umiejętności przekrojowych (ponadprzedmiotowych).

Przykładowymi umiejętnościami niezbędnymi do osiągnięcia wysokiego poziomu wszystkich ośmiu kompetencji są:

- myślenie krytyczne,
- rozwiązywanie problemów,
- rozumienie i kierowanie własnymi emocjami,
- kreatywność, podejmowanie inicjatyw,
- decydowanie,
- ocena ryzyka,
- czytanie, pisanie, liczenie.

Cele szczegółowe w zakresie rozumienia i tworzenia informacji na podstawie:

Monika Zatorska, Drogowskazy wielointeligentnej edukacji

Uczeń kończący klasę trzecią:

- potrafi komunikować się z innymi ludźmi (dziećmi i dorosłymi), werbalizować sytuacje i zdarzenia;

- posiada umiejętności – słuchania, mówienia, czytania, pisania – jako form komunikowania się i potrafi wykorzystać te umiejętności w różnych sytuacjach życia codziennego;
- jest przygotowany do odbioru literatury dziecięcej, sztuki filmowej i teatralnej;
- jest przygotowany do korzystania z różnych źródeł informacji opartych na słowie pisanym;
- uczestniczy aktywnie w małych formach teatralnych i wykorzystuje je do wyrażania własnych emocji;
- potrafi twórczo posługiwać się słowem mówionym i pisanym;
- ma zasób słownictwa pozwalający na poprawne komunikowanie się, w tym zadawanie pytań, przedstawianie własnego punktu widzenia i własnych opinii;
- rozwija język mówiony i pisany z uwzględnieniem aspektu semantycznego, składniowego, fonetycznego, fleksyjnego, słownikowego i poprawnościowego języka oraz mowy wiązanej;
- zna takie gatunki literatury dziecięcej, jak: baśnie, bajki, legendy, opowiadania, wiersze, komiksy, powieści.

**Cele szczegółowe w zakresie wielojęzyczności na podstawie:
Monika Zatorska, Drogowskazy wielointeligentnej edukacji**

Uczeń kończący trzecią klasę:

- rozumie proste polecenia i reaguje na nie we właściwy sposób;
- rozumie proste pytania dotyczące poznanych słów i zwrotów;
- udziela odpowiedzi na proste pytania; rozumie wypowiedzi ze słuchu;
- posługuje się zwrotami stosowanymi na co dzień;
- rozumie, wzbogacony gestem lub obrazem, sens historii, baśni, opowiadań;
- rozumie sens prostych dialogów w historyjkach obrazkowych, nagraniach audio i wideo;
- bierze udział w scenkach teatralnych, śpiewa, recytuje;
- nazywa obiekty w najbliższym otoczeniu;
- czyta symbole, znaki, piktogramy, czyta ze zrozumieniem proste wyrazy i zdania;
- przepisuje wyrazy i zdania;
- korzysta z różnych źródeł wiedzy: słowników obrazkowych, książek, środków multimedialnych, innych zaproponowanych form kontaktu z językiem obcym;
- wie, że ludzie posługują się różnymi językami, a porozumiewanie z nimi jest możliwe dzięki nauce ich języka.

Cele szczegółowe w zakresie kompetencji matematycznych oraz kompetencji w zakresie nauk przyrodniczych, technologii i inżynierii na podstawie:

Monika Zatorska, Drogowskazy wielointeligentnej edukacji

Uczeń kończący klasę trzecią:

- umie posługiwać się danymi naukowymi oraz narzędziami i urządzeniami technicznymi do rozwiązywania problemów, osiągnięcia celu, podjęcia decyzji;
- potrafi formułować wnioski i oceniać wyniki na podstawie dowodów;
- stosuje poznane zasady i procesy matematyczne, obiera różne strategie rozwiązywania problemów;
- wykazuje aktywną i twórczą postawę wobec problemów matematycznych, dostrzega, nazywa i formułuje problemy matematyczne w sytuacjach mu bliskich oraz posługuje się prostymi strategiami w toku ich rozwiązywania;
- potrafi liczyć; rozumuje w sposób matematyczny;
- zna miary, struktury i operacje matematyczne, rozumie pojęcia i terminy matematyczne;
- potrafi zastosować wiedzę matematyczną w codziennych sytuacjach życiowych;
- zna podstawowe zasady rządzące naturą; rozumie wpływ nauki i technologii na świat przyrody;
- zna zarówno korzyści, jak i zagrożenia dla świata związane z rozwojem techniki i nowoczesnych technologii; dostrzega różnorodność świata przyrody.

Cele szczegółowe w zakresie kompetencji cyfrowych na podstawie:

Monika Zatorska, Drogowskazy wielointeligentnej edukacji

Uczeń kończący klasę trzecią:

- posługuje się narzędziami informatycznymi;
- potrafi wykorzystać technologie informacyjno-komunikacyjne;
- potrafi dostrzec, wyszukać, selekcjonować, porządkować, gromadzić, wykorzystywać informacje;
- wie, jakie zagrożenia niesie ze sobą korzystanie z komputera, Internetu, multimediiów dla zdrowia, relacji społecznych, prywatności.

Cele szczegółowe w zakresie kompetencji osobistych, społecznych i w zakresie umiejętności uczenia się

na podstawie: Monika Zatorska, Drogowskazy wielointeligentnej edukacji

Uczeń kończący klasę trzecią:

- zna swoje mocne i słabe strony;
- rozwija swoje zdolności i zainteresowania;
- zna strategie pomocne w uczeniu się zgodne z własnymi potrzebami;

- samodzielnie poszukuje rozwiązań w codziennych sytuacjach związanych z uczeniem się;
- potrafi prosić o pomoc w sytuacjach trudnych;
- wykorzystuje różnorodne sytuacje do działania;
- potrafi zaplanować własną pracę i ocenić jej efekty;
- dostrzega problemy do rozwiązania i wyciąga wnioski korzystne dla swojego działania;
- dokonuje wyborów;
- ma pozytywny stosunek do nauki.

**Cele szczegółowe w zakresie kompetencji obywatelskich na podstawie:
Monika Zatorska, Drogowskazy wielo inteligentnej edukacji**

Uczeń kończący klasę trzecią:

- współpracuje z innymi ludźmi, negocjuje, podejmuje decyzje, dokonuje wyborów; nawiązuje prawidłowe relacje społeczne;
- zna swoje miejsce w rodzinie, zespole rówieśniczym, społeczności i wspólnocie narodowej;
- angażuje się w działania na rzecz swojej grupy rówieśniczej, społeczności szkolnej i lokalnej;
- ma świadomość tożsamości kulturowej, historycznej, narodowej;
- ocenia swoje zachowanie, przewiduje jego skutki, wyciąga wnioski; przestrzega ustalonych norm i reguł zachowania;
- rozumie emocje i wyraża je w sposób społecznie akceptowany;
- rozwija postawę szacunku i tolerancji wobec innych ludzi; respektuje prawa innych ludzi;
- zna swoje prawa i obowiązki w rodzinie, społeczności rówieśniczej i lokalnej;
- potrafi odróżnić dobro od zła; zna i rozumie wartości etyczne, takie jak: dobro, prawda, piękno, sprawiedliwość, odpowiedzialność;
- rozwija postawę dbania o zdrowie i aktywność fizyczną; rozumie, czym jest zrównoważony rozwój.

**Cele szczegółowe w zakresie przedsiębiorczości
na podstawie: Monika Zatorska, Drogowskazy wielo inteligentnej edukacji**

Uczeń kończący klasę trzecią:

- komunikuje się z innymi ludźmi różnymi metodami;
- współdziała w zespole;
- planuje i organizuje pracę własną;
- ocenia ryzyko związane z własnym działaniem;

- samodzielnie podejmuje decyzje, wprowadza w życie pomysły, wyraża poglądy;
- identyfikuje i wykorzystuje swoje mocne strony;
- wykazuje inicjatywę i chęć działania;
- wykazuje się kreatywnością w różnych sytuacjach.

**Cele szczegółowe w zakresie świadomości i ekspresji kulturalnej na podstawie:
Monika Zatorska, Drogowskazy wielointeligentnej edukacji**

Uczeń kończący klasę trzecią:

- zna i wykorzystuje różne formy ekspresji twórczej;
- zna dzieła kultury;
- wyraża siebie w różnorodny sposób, wykorzystując swoje mocne strony;
- rozumie różnorodność oraz bogactwo kulturowe i językowe Europy i świata;
- rozwija kreatywność i wrażliwość estetyczną;
- jest otwarty na odbiór dzieł sztuki;
- wyraża uczucia, doświadczenia, idee różnymi środkami wyrazu artystycznego.